

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z powództwa M. P.
przeciwko Bankowi [...] S.A. w W.
o odszkodowanie z umowy o zakazie konkurencji,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 lutego 2019 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 października 2017 r., sygn. akt III APa [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda 2.025 zł (dwa tysiące dwadzieścia pięć) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 października 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację Banku [...] S.A. w W. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 6 października 2015 r. w sprawie z powództwa M. P. o odszkodowanie z umowy o zakazie konkurencji.

Według Sądu Okręgowego umowa stron o zakazie konkurencji z dnia 27 lipca 2011 r. spełniała rygory przewidziane kodeksem pracy i skutecznie wiązała strony od dnia jej zawarcia - ze skutkiem po rozwiązaniu umowy o pracę. Strony nie zastrzegły w umowie prawa do odstąpienia od niej lub możliwości jej wypowiedzenia przez byłego pracodawcę, jak również nie rozwiązały jej za porozumieniem stron. W ocenie Sądu Okręgowego brak było podstaw do uznania,

że umowa o zakazie konkurencji została przez powoda naruszona w związku z wysłaniem (napisaniem i rozpowszechnieniem) przez niego pism otwartych z dnia 14 maja 2012 r. oraz pisma z dnia 24 czerwca 2012 r. Nie były one czynione w ramach prowadzenia jakiejkolwiek działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy czy też podejmowaniem zatrudnienia lub innych stosunków prawnych w podmiotach konkurencyjnych. W ocenie Sądu Okręgowego, wskazane przez pozwanego działania (a także zaniechania) powoda jako prezesa zarządu, oceniane jako zagrażające interesowi banku i jego klientów mieszczą się w granicach zarządzania Bankiem i są związane z ryzykiem gospodarczym prowadzonej działalności. Nie pozwalają pozwanemu pracodawcy na skuteczne uchylenie się od wypłaty powodowi odszkodowania na podstawie art. 8 k.p. Zdaniem Sądu Okręgowego nie ma podstaw do oceny, że nastąpiło nadużycie prawa przez powoda. Sama strona pozwana nie wskazała żadnej konkretnej zasady współżycia społecznego, która z uwagi na jej (zasady) przewagę miałaby skutkować oddaleniem powództwa.

Choć Sąd Apelacyjny nie we wszystkich aspektach podzielił dokonaną przez Sąd pierwszej instancji ocenę zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie, uznając, że Sąd Okręgowy dopuścił się pewnych uchybień w tym zakresie i naruszył reguły określone w art. 233 § 1 k.p.c., to jednocześnie naruszenie to nie miało w jego ocenie wpływu na końcowe rozstrzygnięcie, zważywszy na materię sporu. Sąd Apelacyjny w pełni zaakceptował pogląd Sądu Okręgowego, że jednostronne wypowiedzenie przez pracodawcę umowy o zakazie konkurencji nie było skuteczne. W treści umowy o zakazie konkurencji strony nie przewidywały możliwości odstąpienia od niej, nie uzależniły też wypłaty odszkodowania od sposobu rozwiązania stosunku pracy, jak również nie rozwiązały jej za porozumieniem stron, po ustaniu stosunku pracy, co byłoby dopuszczalne w świetle przepisów, zarówno prawa pracy, jak i przepisów Kodeksu cywilnego. W ocenie Sądu Apelacyjnego skuteczne powołanie się na zasady określone w art. 8 k.p. w celu uzasadnienia odmowy wypłaty odszkodowania z tytułu umowy o zakazie konkurencji wymaga od pracodawcy wykazania, że pracownik dopuścił się ciężkiego przewinienia wobec pracodawcy, wyjątkowo negatywnie ocenianego, a przede wszystkim wykazanego w toku procesu, a taka sytuacja w rozpoznawanej

sprawie nie miała miejsca.

Skarżący zaskarżonemu wyrokowi zarzucił: naruszenie art. 8 k.p., art. 177 § 1 pkt 4 k.p.c., art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) albowiem roszczenie powoda jest oczywiście bezzasadne, a wyrokowanie o nim jest co najmniej przedwczesne, z uwagi na fakt, iż powód dopuścił się istotnych naruszeń obowiązków pracowniczych, czy też obowiązków Prezesa Zarządu, a tym samym zastosowanie znaleźć powinna ochrona pozwanego zgodnie z art. 8 k.p.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Chodzi zatem o taką sytuację, gdy nie tylko zgłoszony zarzut jest słuszny, ale także stwierdzona nieprawidłowość jest tego rodzaju, że powoduje jaskrawą wadliwość zaskarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2016 r., V CSK 622/15,

LEX nr 2057365). Dla stwierdzenia, że w sprawie tak rozumiana przesłanka wystąpiła skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien był przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120).

Przepis art. 8 k.p. określa granice wykonywania praw podmiotowych przez pracownika i pracodawcę. Działanie lub zaniechanie stron stosunku pracy, mimo że jest zgodne z przysługującymi im uprawnieniami, stanowi nadużycie prawa, jeżeli jest sprzeczne z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem lub zasadami współżycia społecznego (E. Maniewska, Komentarz do art. 8 k.p., [w:] K. Jaśkowski, E. Maniewska, Komentarz aktualizowany do Kodeksu pracy. LEX 2017). Ocena czy w konkretnym przypadku ma zastosowanie norma art. 8 k.p., mieści się w granicach swobodnego uznania sędziowskiego. Sfera ta w ramach postępowania kasacyjnego może podlegać kontroli tylko w przypadku szczególnie rażącego i oczywistego naruszenia (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2007 r., I BP 15/06, OSNP 2008 nr 7-8, poz. 92; z dnia 22 lipca 2009 r., I PK 48/09, LEX nr 529757 i z dnia 24 listopada 2010 r., I PK 78/10, LEX nr 725005). W rozpoznawanej sprawie skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał wyłącznie, iż „powód dopuścił się istotnych naruszeń obowiązków pracowniczych, czy też obowiązków Prezesa Zarządu, a tym samym zastosowanie znaleźć powinna ochrona pozwanego zgodnie z art. 8 k.p.”. Nie wyjaśnił na czym jego zdaniem polega elementarne naruszenie art. 8 k.p. Zauważyć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16,

LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640 i z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527). Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek, czego w rozpoznawanej sprawie zabrakło. Zauważyć należy, że w skardze kasacyjnej brak jest odrębnego uzasadnienia wskazanej podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie reguły z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.